

Uusia uria nuorisokasvatuksen alalla

Kuopion yliopiston ja Mikkelin ammattikorkeakoulun yhteistyönä on syntynyt kaksivuotinen nuorisokasvatuksen maisteriohjelma. ESR-rahoituksella alkuvuodesta käynnistyvä koulutus on historiallinen avaus nuorisokasvatuksen alalla niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Maisteriohjelman lisäksi hankekokonaisuuteen kuuluu nuorisokasvatuksen tutkimuksen ja kansainvälisen yhteistyön monipuolista kehittämistä.

Koulutuksen suunnitteluprosessilla on pitkät juuret. Ne ulottuvat aina 1990-luvun puoliväliin, jolloin syntyi yhteistyötä Kuopion yliopiston ja Mikkelin silloisen nuorisotyön koulutusyksikön välille. Sosiaalipedagogiikka toimi yhtenä yhteistyön linkkinä ja yhteisenä nimittäjänä.

Nuorisokasvatuksen maisteriohjelma on laajuudeltaan 80 opintoviikkoa, minkä lisäksi kokonaisuuteen sisältyy mahdollisia täydentäviä opintoja riippuen kunkin koulutushistoriasta. Ohjelman pääaineena on sosiaalipedagogiikka. Tavoitteena on kouluttaa sosiaalipedagogiikan ja nuorisokasvatuksen asiantuntijoita.

Syksyllä 2004 toteutetussa opiskelijavalinnassa hakijoita oli 225, joista valintakokeen perusteella koulutukseen valittiin 23. Perusvalintakriteereinä olivat joko yliopistolliset kandidaatin tutkintoa vastaavat opinnot yhteiskuntatieteellisellä, kasvatustieteellisellä tai muulla soveltuvalla tieteenalalla tai soveltuva ammattikorkeakoulututkinto (yhteisöpedagogi AMK, sosionomi AMK ja kulttuurituottaja AMK). Valtaisa

hakijamäärä osoittaa, että koulutus liikkuu koulutuksellisella katvealueella ja paikkaa yhtä aukkoa suomalaisessa korkeakoulujärjestelmässä.

Euroopan unionin rahoituksella tapahtuva koulutus on samalla koikeilu, jonka tarkoituksena on luoda pysyvä uusi koulutusrakenne nuorisokasvatuksen alalle. Hankkeessa on kyse isommasta kokonaisuudesta kuin vain tietyn koulutuksen toteuttamisesta. Yliopistollinen koulutus perustuu tutkimukseen, ja tässäkin hankkeessa tutkimuksen avulla luodaan teoreettista pohjaa alan kehittämiseksi.

Hankesuunnitelmassa hankkeen tarpeellisuutta perustellaan nuorisokasvatuksen koulutus- ja tutkimustarpeen kasvulla nyky-yhteiskunnassa, jossa nuoruus elämänvaiheena pitenee molemmista päistä ja monet elämänhallinnan vaikeudet ja sosiaaliset ongelmat sävyttävät nuorten elämää. Perusteluissa korostetaan nuorisotyön ja nuorisopolitiikan nousua 1990-luvulla Suomessa ja Euroopan unionissa.

Miksi sitten koulutus järjestetään juuri Mikkelissä? Sillekin on omat painavat syynsä ja oma historiansa. Ensinnäkin Mikkelissä on vanha – itse asiassa Suomen vanhin – vuoteen 1923 ulottuva nuorisotyön koulutuksen traditio, minkä perusteella Mikkelillä on valtakunnallinen erityisasema nuorisokasvatuksen alalla. Suomen nuorisopiston rinnalla Mikkelin ammattikorkeakoulu on ansiokkaasti jatkanut tätä perinnettä, ja Mikkeliiä voidaankin pitää nuorisokasvatuksen kehittämisen sekä uranuurtajana että tulevaisuuden tienavaajana. Mikkelin yliopistokeskus tarjoaa hyvät puitteet Kuopion yliopiston toiminnalle kaupungissa.

Itäsuomalaisittain on tärkeää, että kyse on valtakunnallisesta koulutusrakenteesta, joka sijaitsee Itä-Suomessa. Juuri valtakunnallisena koulutusrakenteena maisteriohjelma vahvistaa Itä-Suomen alueen kilpailukykyä, koska se tuo ihmisiä muualta opiskelemaan Itä-Suomeen, luo työpaikkoja ja tekee Itä-Suomea maailmalla tunnetuksi. Aluekehittämisen ajatus onkin kuulunut hankkeeseen alusta lähtien. Keskeinen yhteiskuntapoliittinen kysymys ja haaste Itä-Suomessa koskee sitä, miten nuoret saadaan pysymään kotiseuduillaan ja kasvamaan itäsuomalaista yhteiskuntaa rakentaviksi toimijoiksi. Olennaista tietysti on, että raken-

teet ovat kunnossa ja nuorille on tarjolla riittävästi koulutus- ja työmahdollisuuksia.

Nuorisokasvatushankeella on monentasoista ja monimuotoista yhteiskuntapoliittista merkitystä – ennen kaikkea tietysti nuorisopoliittista mutta myös erityistä korkeakoulu-, sosiaali- ja aluepoliittista merkitystä. Tavoitteena on paitsi kouluttaa sosiaalipedagogiikan ja nuorisokasvatuksen akateemisia asiantuntijoita, joilla on valmiudet työskennellä vaativissa kansallisissa ja kansainvälisissä tehtävissä, tutkijoina, suunnittelijoina, kouluttajina ja alan kehittäjinä, myös vahvistaa nuorisotalon verkostoja ja muita rakenteita toimintajärjestelmän eri tasoilla organisoimalla tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Nuorisotalon taitaa edelleen olla kansakunnan tulevaisuus.

Juha Hämäläinen